

Middle Eocene aged source rock evidence from Black Sea, Turkey; BSP14- Biozone Vedat AYDEMIR¹, Y.

Haluk IZTAN¹, Sekhrab SHIKHLINSKY², Zuhtu BATI¹ and Ay[^]egul GURGEY¹

¹ TPAO GenelMudurlugii, Sogutdzu'Mah. 2.Cad. No.86 06100, Qankaya, Ankara, Turkey

² SOCAR, Azerbaijan

Middle Eocene-Neogene section of the Pontides encountered in the oil wells and outcrops along the Black Sea coast of Turkey has not been studied satisfactorily due to both partly erosion and lack of sedimentation. Therefore, hydrocarbon exploration activities particularly in the deeper parts of the Black sea have been conducted based on the source rock data obtained from the neighboring countries.

Recent extensive biostratigraphic study on the samples collected from the TPAO onshore wells namely Agva-1 and K.Cide-1 and the field samples collected from the Carsamba, Samsun and Bartm regions showed that Middle Eocene aged *Globerina turhnenica* (BS-P14) biozone widespread in the Kafkasya region has a perfect source rock potential.

Based on the geochemical data from BS-P14 biozones in Agva-1, N. Cide-1 and Inebolu-1 wells TOC, S₂ and HI values range between 1.76-2.58 %, 2.03-2.69 %, 2.09-3.80 %; 5.53-15.46 mg HC/g rock, 6.39-7.94 mg HC/g rock, 5.53-15.46 mg HC/g rock and 242-266 mg HC/g TOC, 269-348 mg HC/g TOC, 265-407 mg HC/g TOC respectively. These values indicate that the BS-P14 biozones in the studied wells have good to perfect hydrocarbon source potential. The low Tmax values (416-428°C) measured in the wells show that the BS-P14 biozones are not mature enough in order to generate hydrocarbons. In other words, they have not entered to "main oil generation zone" around these wells yet. The areas in the basin in which the facies equivalents of the studied zones that reached to the sufficient depth will be the important locations for exploration efforts. At the beginning, despite the results were interpreted with some caution due to the contamination coming from the mud additives, the results taken from some field samples around Bartin recently show that the presence of source rock potential in BS-P14 zone indeed.

Tectonic interpretation made on this unit showed that it is older than the reverse faulting system which separates the Black sea coastline from the basin. Hence, it was concluded that the BS-P14 biozone will keep its source rock potential through the deeper parts of the Black Sea. This conclusion will have a paramount effect on the future hydrocarbon exploration programs conducted in the Black Sea offshore areas. *Keywords:* Black Sea basin, P14 Biozone, source rock, geochemistry

Karadeniz'de Orta Eosen yaşh ana kaya bulgusu; BSP14- Biyozonu

Tilkiye'nin Karadeniz kıyıları boyunca gösterilen veya kuyularla kesilen Pontidler istifinde Orta Eosen sonrası ve Neojen seksiyonu bilyik olciide cokelmemektedir, kısmen de asınma nedenleriyle iyi cahsilamamıştır. Karadeniz'in derin alanlarında bilyik kabalarla yıldızlı hidrokarbon aramaları esas itibarıyla civar illerden elde edilen ana kayaya yönelik yorumlar ile yürütmektedir.

TPAO'nun 2007 yılında karasulan içinde Agya-1 ve K.Cide-1 kuyular ile son olarak Carsamba-Samsun ve Bartın civarından alınan saha örneklerinde yıldızlı kapsamlı biyostratigrafik çalışmalarında *Globigerina turhnenica* (BS-P14) biyozonu ile temsil olunan ve Kafkasya'da oldukça geniş yayılmış Orta Eosen yaşlı kaynak kaya düzeylerinin varlığı ilk defa saptanmıştır.

İçinde Agya-1, K. Cide-1 ve Inebolu-1 kuyularında yapılan jeokimyasal değerlendirmeler sonucunda BS-P14 biyozonuna karşı gelen seviyelerin ölçülen TOC değerleri sırasıyla %1.76-2.58, %2.03-2.69, %2.09-3.80, S₂ değerleri 5.53-15.46 mg HK/g kaya, 6.39-7.94 mg HK/g kaya, 5.53-15.46 mg HK/g kaya ve HI değerleri ise 242-266 mg HK/g TOC, 269-348 mg HK/g TOC, 265-407 mg HK/g TOC aralığında değiştiği gözlemlenmiştir. Bu değerler ile cahsilan BS-P14 zonunun iyi-mükemmel kaynak kaya potansiyeli gösterdiği tespit edilmistir. Her üç kuyuda ölçulen dijital Tmax değerleri (416-428°C) BS-P14 seviyesinin, bu kuyuların bulunduğu alanlarda hemen hidrokarbon türümü için yeterli olgunluga erişmediğini, başka bir deyişle petrol türüm penceresine girmedigini göstermiştir. Bu seviyenin altında derine gomuldugu alanlar hidrokarbon aramaçılığı açısından önemlidir. Baslangıçta yapılan jeokimyasal değerlendirmelerde bahsi geçen kuyuların kullanım gamurun yarattığı kirlenme nedeniyle elde edilen jeokimyasal veriler konusunda

tereddiitler yasanmakla beraber, son donemde ozellikle Bartin civarindan alınan saha orneklerinde ulasilan sonuclar BS-P14 kaynak kaya dilzeyinin varligim acik olarak ortaya koymustur.

Yapilan tektonik yorumlara gore bu birim, Karadeniz sahili boyunca etkili olarak sahil kesimini basenden ayiran ters fay sistemlerinden daha yaslidir. Dolayisiyla, ana kaya ozelligi tasryan BS-P14 seviyesinin Karadeniz'in derin kisminda da aym ozelligi ile bulunmasi gerektigi sonucu cikanlmistir. Bu sonuc hidrokarbon aramaciligi acismdan son derece onemlidir. *Anahtar Kelimeler: Karadeniz havzası, P14 Biyozonu, ana kaya, jeokimya*